

Az autóktól a közösségig

Túra címe:

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Az autóktól a közösségig: Városi séta

Általános információk

Elsődleges témák:

Köztér és közösség, állampolgári részvétel, városi zöldítés, civil cselekvőképesség, fenntarthatóság

Célközönség:

1-8 résztvevő, akiket érdekel a városi változás, a közterületek, a fenntarthatóság és a közösség

Város / Ország:

Berlin / Németország

Kiindulási hely:

Steine Gärten, Bethanien közösségi kert
(52°30'18.2"N 13°25'26.1"E)

Távolság:

7,2 km

Becsült időtartam:

2,5 óra gyalog; 1,5 óra kerékpárral

Szükséges eszközök:

„Az autóktól a közösségig” Booklet, feltöltött telefon, szokásos városi turisztikai felszerelés, térképalkalmazás, például a Google Térkép, kerékpár opcionális

Hozzáférhetőségi szint:

Könnyűtől közepesen nehéz sík terepen és járdákon, néha egyenetlen terepen közterületeken vagy szűkebb hozzáférési pontokon.

Segédanyag

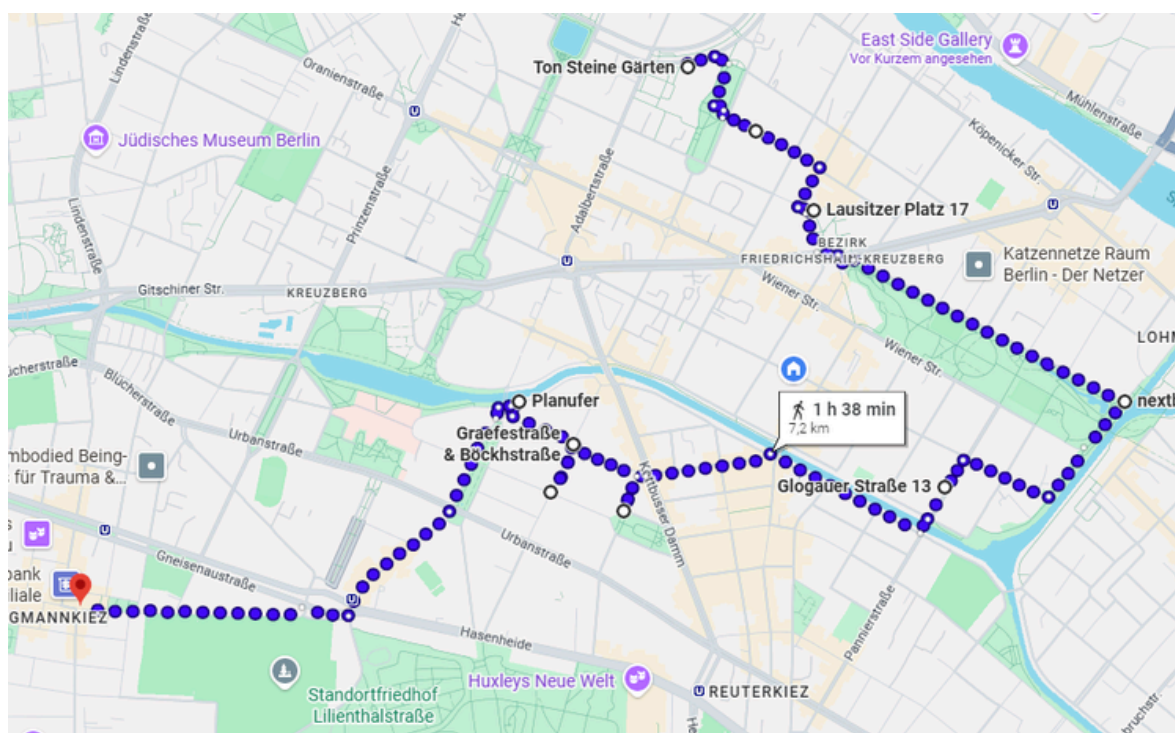
Tanulási célok

A közösség nem alakul ki magától. Szükség van hozzá megfelelő keretekre: találkozási helyekre, okokra, amelyek maradásra ösztönöznek, valamint rendszeres helyi találkozásokra. Ez a séta azt mutatja be, hogyan teremthetnek a tudatosan kialakított utcák és közterek kedvező feltételeket a találkozásoknak, a párbeszédnek és a közösségépítésnek, valamint azt is, hogy az állampolgári kezdeményezések milyen fontos szerepet játszhatnak a szükséges változások elérésében.

Célok:

- Megérteni, hogy a közterek tervezés, társadalmi részvétel, egyeztetés és helyi politikai döntések eredményeként formálódnak.
- Felismerni, hogy a közterek közös erőforrások, ahol a különböző használók jogait, igényeit és felelősségét egyensúlyba kell hozni.
- Megérteni, hogy a városi terek kialakítása alapvetően befolyásolja, milyen közösségi élet bontakozhat ki bennük.
- Felismerni az állampolgári kezdeményezések és cselekvés erejét a közösségi változások alakításában.

Gyakorlati információk

Útvonal: Ton Steine Gärten --> Lausitzer Platz --> Görlitzer Ufer --> Glogauer Str. közösségi kert --> Zickenplatz --> Graefestraße & Böckhstraße --> Dieffenbachstraße & Graefestraße --> Planufer --> Bergmannstraße

Segédanyag

Megközelíthetőség

Járdák és szegélybevéágások

A túra a résztvevőket a berlini Kreuzbergen, közösségi kerteken, újratervezett utcákon, forgalomcsillapított tereken és környékbeli találkozóhelyeken keresztül vezeti, a Bergmannstraße-nál végállomásig. Az útvonal nagyrészt akadálymentesített, sík terepen és nyilvános járdákon keresztül, de bizonyos korlátozások adódhatnak az egyenetlen talaj, a zsúfolt területek vagy a szűkebb hozzáférési pontok miatt. A kertek látogatásakor egyenetlen terepre is számíthatunk, ami nehézséget okozhat az idősek vagy a járáskorlátozottak számára. A kertek kerekesszékekkel sem megközelíthetők.

Kerékpárok

A túra kerékpárral is megtehető. A legtöbb utca viszonylag nyugodt, de nem mindenhol vannak kerékpárutak. Figyelj az autókra, a szállító járművekre és a gyalogosokra, és szállj le a zsúfolt megállóknál.

Lépcsők, rámpák és liftek

Gyalogosan vagy kerékpárral minden felfedezhető. A közösségi kertekben kisebb lépcsők lehetnek. Lift nincs.

Pihenőhelyek és ülőhelyek

Az útvonal mentén számos pihenőhely kínálkozik: padok és ülőhelyek gyakorlatilag minden megállóban találhatók. A megállók között korlátozott számú ülőhely lehet.

Akadálymentesített mosdók

Félig nyilvános illemhelyek a Lausitzer Platzon található, ahol a résztvevők számos kávézó és étterem mosdóját használhatják. A Planuferen is található egy nyilvános illemhely. További nyilvános illemhelyek találhatók az útvonal mentén, de ezek viszonylag ritkák, így a kávézók és éttermek jelenthetik a legpraktikusabb megoldást a megállók között.

Biztonság

A szokásos városi biztonsági szabályok érvényesek:

- maradj a csoporttal
- figyelj a forgalomra és a kerékpárosokra
- értéktárgyak biztonságban tartása

Segédanyag

A túra előtt

Bevezetés

Ezen a túrán azt vizsgáljuk, hogyan vonták vissza, alakították át és tárgyalták újra Kreuzberg korábbi autóuralom alatt álló, elhanyagolt vagy alulhasznosított helyszíneit, és azt vizsgáljuk, hogyan teremthetik meg a városok a feltételeket a helyi közösséghez, a közös élethez és a mindennapi demokráciához.

A téma felvezetése

A facilitátor azzal kezdheti, hogy megkérdezi a résztvevőket, mit jelent számukra a „közösség”. Második lépésként rákérdezhet arra is, mire van szüksége egy közösségnek ahhoz, hogy létrejöjjön vagy fejlődni tudjon. Ez segíthet a résztvevőknek elgondolkodni a találkozási helyek, a bizalom, a közös tevékenységek, a biztonság és a rendszeres találkozások szerepéről, és bevezeti azt a gondolatot, hogy a közösséget nemcsak az emberek, hanem az általuk közösen használt terek is formálják.

Keret és szemlélet

A túra megkezdése előtt érdemes arra ösztönözni a résztvevőket, hogy az utcákra ne csupán közlekedési infrastruktúraként, hanem társadalmi terekként tekintsenek. Legyenek készek megkérdőjelezni, mi tűnik magától értetődőnek egy városban, és vegyék észre, hogyan befolyásolják a tervezési döntések a mindennapi életet. A facilitátor arra hívhatja őket, hogy a közélet megfigyelőiként gondolkodjanak: kinek készült ez a tér? Milyen tevékenységek lehetségesek itt? Mit ösztönöz a tér, és mit tesz nehezebbé?

Megkérdőjelezhető feltételezések

Ez a túra különösen akkor működik jól, ha olyan általános feltételezéseket kérdőjelez meg, mint hogy az utcák elsősorban az autók számára léteznek, hogy a közösség egyszerűen magától létrejön, vagy hogy a közterek rögzítettek, és nem lehet rajtuk változtatni. Megkérdőjelezheti azt a nézetet is, hogy a zöldebb vagy kevésbé autóközpontú utcák kialakítása pusztán technikai várostervezési kérdés, nem pedig olyan ügy, amely szorosan kapcsolódik az életminőséghez, a helyi demokráciához, az egészséghez és a mindennapi találkozásokhoz.

Küldetésfelhívás

Ma városi nyomozók vagytok. Séta közben az lesz a feladatotok, hogy megfigyeljétek, hogyan használják a teret, kit látszik befogadni, milyen találkozásokat tesz lehetővé, és hol láttok arra utaló jeleket, hogy az emberek a közösségi élet érdekében formálták át az utcát.

Segédanyag

A túra során

1. állomás: **Ton, Steine közösségi kert Bethanienben**

Facilitátori javaslatok

- Emlékeztess a résztvevőket, hogy gondosan és tisztelettel bánjanak a hellyel. A Ton, Steine, Garten olyan hely, amelyet a helyi emberek folyamatos munkája, szeretete és odafigyelése hozott létre és tart fenn. A facilitátorok bátorítsák a résztvevőket arra, hogy figyelmesen viselkedjenek, és ismerjék fel, hogy egy valóban használt, élő közösségi térbe lépnek be.
- Használd ezt az állomást a túra fő gondolatának bevezetésére. A Ton, Steine, Garten erős nyitópont, mert megmutatja, hogy a közösség nem egyszerűen magától jelenik meg. Létre kell hozni és fenn kell tartani közös tevékenységen, gondoskodáson és a térhez való hozzáféréseken keresztül.

Háttérinformációk a kulturális örökségről:

- A Ton, Steine, Garten egy közösségi kert Kreuzbergben, a Bethanien épületénél, amely 2009-ben indult. Interkulturális városrészi kertként írják le, amelynek tereit a helyi kertészek közösen alakítják és tartják fenn.
- A kert szorosan kapcsolódik a Bethanien és a Georg-von-Rauch-Haus körüli aktivizmus tágabb történetéhez. Ezért nemcsak zöld helyként fontos, hanem egy hosszabb helyi történet részeként is, amely az önszerveződésről, a lakhatási küzdelmekről, a kulturális kísérletezésről és Kreuzberg városrészi politikájáról szól.
- A kert neve a Ton Steine Scherben zenekarra is utal. Ez a kapcsolat helyi szinten fontos, mert a zenekar szorosan kötődik Kreuzberghez, a Rauch-Haushoz, valamint a Bethanien és a Mariannenplatz körüli tiltakozási kultúrához.

Megoldások

- A résztvevőknek arra a kérdésre kell válaszolniuk, hogy mikor sikerült a közösségnek használati megállapodást kötnie a Ton, Steine, Garten számára. Helyes válasz: 2009

2. állomás: **Lausitzer Platz**

Facilitátori javaslatok

- Sétáljatok egy kicsit a helyszínen, hogy ráérezzetek a környék hangulatára. Amikor ezzel végeztetek, álljatok a megjelölt pontra, a sarok közelébe, ahonnan a templom irányába lehet látni.
- Kérd meg a résztvevőket, hogy gondolkodjanak el a helyi vállalkozásokról. Az autóforgalom csökkentéséről szóló vitákban gyakran felmerül az aggodalom, hogy az üzletek, kávézók vagy éttermek vásárlókat veszíthetnek. Ennél az állomásnál a facilitátor megkérdezheti a résztvevőktől, szerintük a helyi vállalkozások profitálnak-e az ilyen változásokból, vagy inkább hátrányt szenvedhetnek miattuk.

Segédanyag

A túra során

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Lausitzer Platz Kreuzberg egyik fontos városrészi tere, középpontjában az Emmauskirchével, amely a második világháborúig Berlin második legnagyobb temploma volt a berlini dóm után.
- A „Lausi”, ahogy sokan nevezik, nagyon fontos találkozóhely a környék lakói számára, különösen a gyerekes családoknak. A környékbeli gyerekek itt tanulnak meg gördeszkázni, biciklizni és görkorcsolyázni, mert ez az egyik legjobb hely erre.
- Ezt az állomást azért választottuk, mert megmutatja, hogy a köztereket át lehet alakítani és újra lehet tárgyalni. Itt különösen jól látható a váltás az autóktól a gyerekek felé, a forgalom kizárásán keresztül.

Megoldás

- A résztvevőket arra kérik, hogy 60 másodperc alatt számolják meg, hányan maradnak, és hányan haladnak át.

3. állomás: Görlitzer Ufer

Facilitátori javaslatok

- A Lausitzer Platztól eltérően ez az állomás azt is megmutatja, hogyan szolgálhatja az utcák újratervezése az ökológiai célokat. A facilitátorok felhívhatják a figyelmet olyan elemekre, mint az esővíz elszívárogtatása és a vadvirágos rét, majd megkérdezhetik a résztvevőktől, hogyan változtatják meg ezek nemcsak a hely kinézetét, hanem annak környezeti értékét és mindennapi hangulatát is.
- Kérd meg a résztvevőket, képzeljék el, mennyire más érzést keltene ez a hely, ha az utca mindkét oldalán még mindig autók parkolnának, ahogyan korábban. Ugyanilyen nyitottnak, zöldnek, nyugodtnak vagy hívogatónak tűnne? Milyen mozgásformák, találkozások vagy mindennapi tevékenységek válnának könnyebbé vagy nehezebbé?

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Ezt az utcát korábban az autók és a parkolás logikája határozta meg. Ma ez a szemlélet megváltozott. A kerület úgy döntött, hogy ezt az útszakaszt többé ne használják magánautók, ezért 2023–24-ben gyalogos és kerékpáros használatra tervezték át.
- Ez az állomás azért fontos, mert a városi átalakulás más típusát mutatja meg, mint a Lausitzer Platz. Itt az újratervezés ökológiai funkciókról is szólt: mintegy 1000 négyzetméternyi korábbi útfelületet burkolatmentesítettek, és a terület egy részét vadvirágos rétté alakították, esővíz-elszívárogtatással.

Megoldás

- A résztvevőknek meg kell számolniuk, hány sporteszközt helyeztek el a területen. A válasz: 6.

Segédanyag

A túra során

4. állomás: **Közösségi kert, Glogauer Straße 13**

Facilitátori javaslatok

- Bent gyűlünk össze, ahol a csoport meg tud állni anélkül, hogy elállná az utat. Innen szánjunk egy pillanatot arra, hogy végignézzünk az ágyásokon, a közösen használt építményeken és a nyitott munkaterületeken, mielőtt elkezdjük.
- Ahogy korábban is, emlékeztess a résztvevőket, hogy gondosan és tisztelettel bánjanak a hellyel. Bátorítsd őket arra, hogy figyelmesen viselkedjenek, és ismerjék fel, hogy egy valóban használt, élő közösségi térbe lépnek be.
- Használd ezt az állomást annak bemutatására, hogy közösség elhanyagolt vagy megmaradt terekből is kinőhet. Ez az állomás azért hasznos, mert eredetileg nem gondosan megtervezett közterületként jött létre. Újrahasznosítás és közös erőfeszítés nyomán alakult ki, ami segít a résztvevőknek meglátni, hogy a városi átalakulás figyelmen kívül hagyott helyeken is elkezdődhet. Ez az értelmezési pont a kert történetén alapul: a hely korábban egy elhagyott sportpálya-terület volt, majd városrészi projektté vált.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Glogauer 13 egy városrészi kert Kreuzbergben, egy korábbi sportpálya barnamezős területén. 2012-ben közösségi projektként jött létre, amely egy használaton kívüli városi területet kertészkedésre, találkozásra, tanulásra és közös tevékenységekre alkalmas helyé alakított.
- A túra más helyszíneihez hasonlóan ez is megmutatja, hogy közösség ott is létrejöhet, ahol az emberek nem egyszerűen elfogadnak egy teret olyannak, amilyen, hanem elkezdik másként használni és újraértelmezni.
- A kert több nyelven is aktívan hívja részvételre a környék lakóit, és arra törekszik, hogy bevonja a szomszédokat, valamint a környék társadalmi és kulturális intézményeit is.

Megoldás

- A résztvevőknek meg kell válaszolniuk, hogy milyen színű a szomszédos könyvtár táblája: Kék

5. állomás: **Zickenplatz / Hohenstaufenplatz**

Facilitátori javaslatok

- Mutasd be a teret úgy, mint a bejáratot az úgynevezett Graefekiezbe: egy egész városrészbe, ahol az utcákat lépcsőről lépcsőre alakítják át, hogy több hely jusson a gyaloglásnak, a kerékpározásnak, a zöldfelületeknek és a mindennapi közösségi életnek.
- Emeld ki, hogy ez egy jól felismerhető „Kiez-hely”. A „Zickenplatz”, vagyis „kecsketér” becenév saját helyi identitást ad a térnek, és segíthet a résztvevőknek elgondolkodni azon, hogyan válnak a helyek jelentéssel telivé az emlékezet, a történetek és az emberek ismétlődő használata révén.

Segédanyag

A túra során

- Kapcsold össze az állomást a Kiezblock gondolatával. Ez jó helyszín annak megbeszélésére, mi történik akkor, amikor egy városrész megpróbálja csökkenteni az átmenő forgalmat, és visszaszerezni az utcákat a helyi élet számára.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Hohenstaufenplatz Kreuzberg egyik városrészi tere, amelyet sokan „Zickenplatz” néven ismernek. A becenév arra utal, hogy egykor kecskék legeltek itt, ami az hivatalos nevén túl erős helyi identitást ad a térnek.
- A tér azért fontos, mert összekapcsolja a mindennapi közösségi életet a városrészi rutinokkal. Játsszótér és zöldfelületek is találhatóak itt, emellett rendszeres piaci tevékenységhez is kapcsolódik: keddenként és szombatonként itt rendezik meg az Ökomarktot.

6. állomás: **Böckhstraße a Grimmstraße és a Graefestraße között**

Facilitátori javaslatok

- Használd ezt az állomást a Spielstraße, vagyis a játszóutca fogalmának bevezetésére. A Böckhstraße valójában Berlin első hivatalosan elismert ideiglenes játszóutcájaként működött, ahol áprilistól szeptemberig szerdánként tartottak ilyen alkalmakat. A játszóutcákat lezárják a forgalom elől, a gyerekek pedig játékokat és kis járműveket kapnak.
- Hívd fel a résztvevők figyelmét a Böckhstraße 40-re, ahol a szomszédok közös kertet és egy állandó, gyerekeknek szóló játszóteret tartanak fenn és gondoznak, kis járművekkel.
- Bátorítsd a résztvevőket, hogy figyeljék meg, mire van szükségük a gyerekeknek egy utcában. A résztvevők említhetik például a biztonságot, a lassabb forgalmat, a mozgásteret, a láthatóságot, az árnyékot, a játék lehetőségét, valamint olyan helyeket, ahol a felnőttek a közelben maradhatnak. Ez összekapcsolja az állomást azzal a tágabb kérdéssel, hogy milyen egy közösséget támogató utca.

Háttérinformációk a kulturális örökségről:

- Fontos megjegyezni, hogy a játszóutca nem magától jött létre. Helyi kezdeményezések és városrészi részvétel mozdították elő, ezért nemcsak közlekedési intézkedésként fontos, hanem példaként is arra, hogyan formálhatja az állampolgári cselekvés az utcát.
- A Böckhstraße jelentősége nem csupán abban áll, hogy néhány órára eltűnnek az autók. Mélyebb jelentősége abban rejlik, hogy megmutatja: egy utca jelentése megváltozhat, amikor egy városrész visszaszerzi azt a mindennapi élet más formái számára.

Megoldás

- A résztvevőknek le kell írniuk valamit, ami számukra a gondoskodást és a közösséget mutatja.

Segédanyag

A túra során

7. állomás: **Gräfestraße I**

Facilitátori javaslatok

- Kérd meg a résztvevőket, hogy gyűljenek össze a Böckhstraße és a Gräfestraße sarkánál.
- A projekt nehezen indult, mert kommunikációs vákuum alakult ki. Az emberek nem tudták, mi történik, ami zavarhoz és konfliktusokhoz vezetett. Kérd meg a résztvevőket, képzeljék el, hogyan éreznék magukat, ha a saját utcájukban hirtelen változások jelennének meg magyarázat vagy bevonás nélkül.
- Kérdezd meg a résztvevőktől, kinek a hangja hallatszik, amikor egy utcát újraterveznek. Jó felvezető kérdés lehet: kinek a véleménye számít leginkább az ilyen döntésekben? A lakóké, a szülőké, az üzlettulajdonosoké, az autósoké, a kerékpárosoké, a gyerekeké, az idősebb embereké, a futárszolgáltatóké? Ez segít a résztvevőknek felismerni, hogy a közterek politikai természetűek, mert sok különböző csoport használja őket eltérő módon.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Ez az állomás a tágabb Graefekiez-újratervezési projekthez kapcsolódik, amelynek keretében a kerület célja a magánautók számának csökkentése, a klímavédelem és a biztonságosabb, fenntarthatóbb mobilitás támogatása volt. A kerületi közgyűlés 2022 júniusában fogadta el az újratervezést, a projekt pedig mintegy 400 parkolóhely átalakítását foglalta magában a városrészben.
- Ezt az állomást azért választottuk, mert láthatóvá teszi a részvételt mint a városi átalakulás részét. Mielőtt egy utca fizikailag megváltozik, az embereket érzelmileg és gyakorlatilag is érinti a folyamat, ezért kulcsfontosságúvá válik a kommunikáció, az átláthatóság és a visszajelzés lehetősége. A Graefekiez folyamatában ez fókuszcsoporthoz, nyilvános beszélgetési formátumok és lakossági bevonás révén valósult meg.
- Az egyik legfontosabb eszköz a „Helyi tudás térképe” volt. Ezek a térképek nagyon gyakorlati megfigyeléseket gyűjtöttek össze: hol hiányoznak padok és asztalok, hol akadályozzák parkoló autók a bejáratokat, hol lenne szükség több szemetesre, és hol nem működik jól az utca a mindennapi élet szempontjából.

Megoldás

- A résztvevőknek egy számukra nagyon ismerős utcára kell gondolniuk, például arra, ahol élnek vagy dolgoznak. Képzeljék el, hogy egy megjegyzést hozzáadhatnának a „Helyi tudás térképéhez”. Mit írnának rá?

Segédanyag

A túra során

8. állomás: **Gräfestraße II**

Facilitátori javaslatok

- Használd ezt az állomást arra, hogy láthatóvá tedd a részvétel eredményét. Az előző állomáson a résztvevők a folyamatról, a kommunikációról és a konfliktusokról gondolkodtak. Itt megkérheted őket, hogy keressék meg, mit változtatott meg ez a folyamat ténylegesen az utcán: korábbi parkolóhelyeket, amelyekből beültetett területek lettek, ülőhelyeket, kerékpártárolókat és közösen használt tereket.
- Használd ezt az állomást annak bemutatására is, hogy a közös közterek működése a folyamatos gondoskodástól is függ. Helyi hobbikertészek 2024 óta gondozzák az évelő növényeket és a virágos réteket, ezért megkérdezheted, mit jelent az, ha egy újratervezett utcáról a környéken élők is gondoskodnak. Ez beszélgetést indíthat el a felelősségvállalásról, a tulajdonosi érzésről, és arról, hogy a közös tér akkor működik-e a legjobban, ha az emberek felelősnek érzik magukat érte.
- Kérd meg a résztvevőket, hogy hasonlítsák össze ezt az állomást a korábbiakkal. A Lausitzer Platz a közös használatra hívta fel a figyelmet, a Görlitzer Ufer a társadalmi használatot ökológiai újratervezéssel kapcsolta össze, itt pedig a Gräfestraße azt mutatja meg, hogyan válhatnak ezek az elképzelések egy forgalmas lakóutca részévé.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A tágabb Graefekiez-projektet a kerületi közgyűlés 2022. június 29-én fogadta el. Célja az autóforgalom nyomásának csökkentése, a biztonság javítása és a fenntarthatóbb mobilitás támogatása volt.
- Az újratervezésnek erős klímaadaptációs szerepe is van. Az esővíz könnyebben beszivároghat a talajba, ami segít csökkenteni a terhelést heves esőzések idején, miközben hozzájárul a helyi hűtéshez és az egészségesebb mikroklímához.
- Az állomás jelentősége abban áll, hogy megmutatja: egy utca egyszerre szervezhető át úgy, hogy támogassa a mindennapi közösségi életet, az esővíz kezelését, a hűtést, a biodiverzitást és a városrészi részvételt.

Megoldás

- Tavasszal vagy nyáron a résztvevőknek alaposan körül kell nézniük, és meg kell számolniuk, hány rovart vesznek észre egy perc alatt.
- Télen meg kell nézniük, látnak-e valahol szemetet, és ha találnak, be kell dobniuk egy kukába.

A túra során

9. állomás: **Planufer és Admiralsbrücke**

Facilitátori javaslatok

- Hívd fel a figyelmet a hídra mint társasági helyre, nem csupán átkelőre. Az Admiralsbrücke átkelőhely helyett ismert találkozóhellyé vált. Megkérdezheted, mi történik akkor, amikor az infrastruktúra találkozási ponttá alakul, és ez hogyan változtatja meg egy hely jelentését.
- Vezesd be azt a gondolatot, hogy a sikeres köztér konfliktusokat is teremthet. Az Admiralsbrücke népszerű esti találkozóhelyként ismert, ami a zajjal, a zsúfoltsággal és a városrészi toleranciával kapcsolatban is kérdéseket vethet fel. Kérdezd meg, hogyan lehet mindkét oldal igényeit figyelembe venni.
- A híd után hívd fel a figyelmet a kertre. Kérd meg a résztvevőket, képzeljék el ezt a helyet nélküle. Hogyan változna meg a hangulat? Kevésbé hívogatónak, kevésbé nyugodtnak vagy kevésbé élőnek tűnne?

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Az Admiralsbrücke a környék egyik történelmi nevezetessége. 1880 és 1882 között épült Georg Pinkenburg tervei alapján, és ez Berlin legrégebbi vashídja a Landwehr-csatorna felett. Ma műemléki védelem alatt áll.
- Közvetlenül a közelben található az Admiralsbrücke melletti vadvirágos rét is, amely városrészi kezdeményezésből jött létre. A helyi lakók látták, ahogy az erősen használt gyepfelületek kopár, erodált talajjává válnak. 2020-ban, miután egy építési területet felszámoltak, a környéken élők úgy döntöttek, nem várnak felülről érkező változásra. Összefogtak, hogy rovarbarát vadvirágkeveréket ültessenek, cserjéket és évelő növényeket telepítsenek, megszervezzék az öntözést, és közös gondoskodással kis zöldteret hozzanak létre.

Megoldás

- A résztvevőknek bal kéz felé indulva körbe kell sétálniuk a területen, és helyes sorrendbe kell tenniük azokat a helyeket, amelyek mellett elhaladnak: Il Casolare, Späti, fagyizó, játszótér, TERRA Italian Craft Kitchen.

10. állomás: **Bergmannstraße**

Facilitátori javaslatok

- A Bergmannstraße zsúfolt és nagyon forgalmas. Válassz olyan helyet, ahol a csoport kényelmesen össze tud gyűlni.
- Használd ezt az állomást arra, hogy összekapcsold a túra egészét. A Bergmannstraße erős záróállomás, mert az útvonal számos témáját sűríti egyetlen, nagyon intenzíven használt helyre: a forgalomcsökkentést, a zöldebb kialakítást, a helyi vállalkozásokat, a nyilvános vitákat, és azt a kérdést, hogy kié a köztér.

Segédanyag

A túra során

- Kérd meg a résztvevőket, hogy figyeljék meg az utca vegyes funkcióit. Ez nem pusztán lakóutca, és nem is egyszerű bevásárlóutca. Kérd meg őket, hogy nézzék meg, hogyan kapcsolódik itt össze a mozgás, a kereskedelem, az üldögélés, az átkelés, az áruszállítás, a kerékpározás, a zöldfelület és a társasági élet.
- Vesd fel újra a helyi vállalkozások kérdését. Mivel ez klasszikus konfliktus, megkérdezheted, hogy az ilyen utcák akkor segítik-e jobban a helyi vállalkozásokat, ha könnyű rajtuk autóval áthaladni, vagy akkor, ha az emberek sétálhatnak, nézelődhetnek, leülhetnek és időt tölthetnek ott.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Bergmannkiez korábban a régi „SW 61” postai körzethez tartozott. Ez a régi elnevezés ma is része a környék identitásának, és segít megérteni, miért beszélnek néha Kreuzberg ezen részéről úgy, mint az „SO 36” különálló, valamivel nyugodtabb ellenpontjáról, ahol a túra nagy része zajlott.
- Az utca Berlin egyik legismertebb kísérlete lett a közterek újratervezésére. A „Begegnungszone Bergmannstraße” modellprojekt 2011-ben indult Berlin gyalogosközlekedési stratégiájának részeként, majd széles körű lakossági részvétel, tervezési tanulmányok és tesztidőszak követte.
- Fontos megjegyezni, hogy a Bergmannstraße nagyon látható módon kapcsolja össze a városi életet és az örökséget. Nemcsak újratervezési projekt, hanem egy történetileg jól felismerhető kreuzbergi városrész része is, amelyet a Gründerzeit-korszak karaktere és a régóta létező helyi utcai élet határoz meg.

Megoldás

- A résztvevőknek gondolatban össze kell foglalniuk az egész túrát, és el kell képzelniük, hogy a túra után egy rövid üzenetet hagyhatnak a várostervezőknek vagy a politikusoknak.
- Fejezzék be ezt a mondatot: „Ha azt szeretnék, hogy a közösség növekedjen, akkor...”

Segédanyag

A túra után

Rövid zárókör

A túra végén kérd meg a résztvevőket, hogy álljanak vagy üljenek körbe. Kérj mindenkitől egy rövid választ. Ez segít mindenkinek felidézni az élményt, és meghallani a különböző nézőpontokat.

Például megkérdezheted:

- Kérlek, oszd meg, mi maradt meg benned a túrából.
- Mi az az egy dolog, amit ma megtanultál, és korábban nem tudtál?
- Melyik állomás maradt meg benned a leginkább?

Reflexió az állomásokra

Kérd meg a résztvevőket, hogy tekintsenek vissza a túrára, és hasonlítsák össze a különböző helyeket, amelyekkel találkoztak.

Például megkérdezheted:

- Melyik állomás közelében élnél a legszívesebben, ha lenne ilyen? Miért?
- Volt olyan hely, amelynek a közelében nem szívesen élnél? Miért nem?
- Melyik állomás tűnt számodra a legbefogadóbbnak vagy legélhetőbbnek?
- Melyik állomás volt a legkevésbé komfortos számodra, és miért?

A téma megerősítése

Visszatérhetsz a nyitókérdéshez: mit jelent a résztvevők számára a „közösség”, és mire van szüksége ahhoz, hogy létrejöjjön vagy fejlődni tudjon. Ezután megkérheted őket, hogy gondolkodjanak el azon, változtak-e a válaszaik a túra során.

Tedd személyessé a túra jelentését

Kérd meg a résztvevőket, hogy gondoljanak egy utcára vagy közterületre a saját életükből. Adj nekik egy-két percet az egyéni gondolkodásra, majd hívd őket arra, hogy osszák meg válaszaikat egy partnerrel vagy a csoporttal:

- Melyik helyet választottad?
- Mi működik ott jól, és mi nem?
- Támogatja a közösséget, vagy inkább csak a mozgást szolgálja?
- Mi az az egy változás, amit megvalósítanál?
- Kiknek kellene részt venniük ahhoz, hogy ez a változás megtörténjen?

Segédanyag

Referenciák

A borítókép Timor Kodal, Berlinből, Németországból – Ton Steine Gärten, CC BY-SA 2.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=92196663>